

Όνοματεπώνυμο:
Μάθημα:
Ύλη:
Επιμέλεια διαγωνίσματος:
Αξιολόγηση :

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΑΡΧΑΙΑ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ Ο.Π ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ, Επιστολή στον Μενοικέα, 122

Μήτε νέος τις ὦν μελλέτω φιλοσοφεῖν, μήτε γέρων ὑπάρχων κοπιάτω φιλοσοφῶν· οὔτε γὰρ ἄωρος οὐδεὶς ἐστὶν οὔτε πάρωρος πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαίνειν. Ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν ἢ παρεληλυθέναί τὴν ὥραν, ὁμοίος ἐστὶν τῷ λέγοντι πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μήπω παρεῖναι τὴν ὥραν ἢ μηκέτι εἶναι. Ὅστε φιλοσοφητέον καὶ νέω καὶ γέροντι, τῷ μὲν ὅπως γηράσκων νεάζῃ τοῖς ἀγαθοῖς διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων, τῷ δὲ ὅπως νέος ἅμα καὶ παλαιὸς ἢ διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων. Μελετᾶν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν, εἴτερ παρούσης μὲν αὐτῆς πάντα ἔχομεν, ἀπούσης δὲ πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Προτρεπτικός πρὸς Θεμισώνα, αποσπάσματα 8-9

Τὰ ὑποκείμενα πρὸς τὸν βίον ἡμῖν, οἷον τὸ σῶμα καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα, καθάπερ ὄργανά τινα ὑπόκειται, τούτων δ' ἐπικίνδυνός ἐστιν ἡ χρῆσις, καὶ πλεόν θάτερον ἀπεργάζεται τοῖς μὴ δεόντως αὐτοῖς χρωμένοις. Δεῖ τοίνυν ὀρέγεσθαι τῆς ἐπιστήμης κτᾶσθαι τε αὐτὴν καὶ χρῆσθαι αὐτῇ προσηκόντως, δι' ἧς πάντα ταῦτα εὖ θησόμεθα. Φιλοσοφητέον ἄρα ἡμῖν, εἰ μέλλομεν ὀρθῶς πολιτεύσεσθαι καὶ τὸν ἑαυτῶν βίον διάξειν ὠφελίμως.

A1. α. Δίπλα σε καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω περιόδους λόγου να γράψετε Σ, αν εἶναι σωστή, ἢ Λ, αν εἶναι λανθασμένη, με βάση το ἀρχαίό κείμενο.

(μονάδες 5)

β. Για καθεμία ἀπὸ τις ἀπαντήσεις να γράψετε στο τετράδιό σας το ἀπόσπασμα τοῦ ἀρχαίου κειμένου που τὴν ἐπιβεβαιώνει.

α. Εἶναι πρόωρο γιὰ τοὺς νέους να ἀσχολοῦνται με τὴ φιλοσοφία.

- β. Η φιλοσοφία κάνει τον ηλικιωμένο να παραμείνει νέος.
γ. Στην απόκτηση της ευδαιμονίας στρέφονται όλες οι ενέργειες του ανθρώπου.
δ. Τα όργανα του σώματος αποτελούν εργαλεία για την ορθή λειτουργία του.
ε. Ο άνθρωπος πρέπει να φιλοσοφεί, αν πρόκειται να ζήσει ορθά στον πολιτικό του βίο.
- (μονάδες 10)

B1. Γιατί κανένας άνθρωπος, σε καμία ηλικία, δεν είναι ούτε ανώριμος ούτε υπερώριμος για να ασχοληθεί με τη φιλοσοφία, σύμφωνα με τον Επίκουρο;

(μονάδες 10)

B2. Και ο Επίκουρος στην επιστολή του και ο Αριστοτέλης στον προτρεπτικό του λόγο χρησιμοποιούν το ρηματικό επίθετο φιλοσοφητέον. Πώς δικαιολογείται η χρήση του στον κάθε φιλόσοφο; Σε ποιο κοινό συμπέρασμα για τη σκέψη τους μπορούμε να καταλήξουμε;

(μονάδες 10)

B3. Δίπλα σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου να γράψετε Σ, αν είναι σωστή, ή Λ, αν είναι λανθασμένη. Να διορθώσετε τις λανθασμένες προτάσεις.

- α. Μετά το θάνατο του Σωκράτη ο Πλάτωνας κατέφυγε στα Μέγαρα, στον φιλόσοφο Πυθαγόρα.
β. Ο Πρωταγόρας υποστηρίζει πως μόνο οι εξαιρετικές φύσεις μπορούν να διδαχτούν την πολιτική αρετή.
γ. Κατά το δεύτερο ταξίδι του Πλάτωνα στη Σικελία διάφοροι Ακαδημεικοί ενεπλάκησαν στην εμφύλια διαμάχη μεταξύ Δίωνα και Διονυσίου.
δ. Η πολιτική φιλοσοφία κατά τον Αριστοτέλη είναι μέρος της ηθικής.
ε. Η πόλις έχει ως στόχο την ευδαιμονία, ώστε να πετύχει στη συνέχεια και την αυτάρκεια.

(μονάδες 10)

B4. Να αντιστοιχίσετε τις αρχαίες ελληνικές λέξεις της στήλης Α με τις ετυμολογικά συγγενείς νεοελληνικές λέξεις της στήλης Β.

A	B
1. παρεῖναι	α. ευχαριστήριος
2. ὑπάρχων	β. αναπαλαίωση
3. παρεληλυθέναι	γ. γερουσία
4. ὅμοιός	δ. αγαθοποιός
5. χάριν	ε. έναρξη
6. παλαιός	στ. συνέρχομαι
7. γέροντι	ζ. παρομοίωση
8. ἀγαθοῖς	η. εξουσία

(μονάδες 10)

B5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κ.Π. ΚΑΒΑΦΗΣ, Ένας γέρος (1894, 1897)

Στου καφενείου του βοερού το μέσα μέρος
σκυμμένος στο τραπέζι κάθετ' ένας γέρος·
με μια εφημερίδα εμπρός του, χωρίς συντροφιά.
Και μες στων άθλιων γηρατειών την καταφρόνια

σκέπτεται πόσο λίγο χάρηκε τα χρόνια
που είχε και δύναμη, και λόγο, κι εμορφιά.
Ξέρει που γέρασε πολύ· το νιώθει, το κοιτάζει.
Κι εντούτοις ο καιρός που ήταν νέος μοιάζει
σαν χθες. Τί διάστημα μικρό, τί διάστημα μικρό.

Και συλλογιέται η Φρόνησις πώς τον εγέλα·
και πώς την εμπιστεύονταν πάντα — τί τρέλα! —
την ψεύτρα που έλεγε· «Αύριο. Έχεις πολύν καιρό.»
Θυμάται ορμές που βάσταγε· και πόση
χαρά θυσίαζε. Την άμυαλή του γνώσι
κάθ' ευκαιρία χαμένη τώρα την εμπαίζει.

...Μα απ' το πολύ να σκέπτεται και να θυμάται
ο γέρος εξαλίσθηκε. Κι αποκοιμάται
στου καφενείου ακουμπισμένος το τραπέζι.

Αφού μελετήσετε το παραπάνω ποίημα, να συγκρίνετε τον τρόπο με τον οποίο η φιλοσοφική σκέψη αντιμετωπίζει την ηλικία του ανθρώπου στο κείμενο του Επίκουρου και στο ποίημα του Καβάφη.

(μονάδες 10)

Να έχετε επιτυχία !

ΠΗΓΗ: Μεταίχμιο